

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzemni neselje in praznika. — Inserati do 50 pag. vrtst. & Din 2, do 100 vrtst. & Din 2.50, od 100 do 300 vrtst. & Din 5, večji inserati poti vrtst. Din 6. — Popust po dogovoru, tukaratu davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za trosenstvo Din 25. — Rokopis se ne vraca.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica 6ev. &
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c.
telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65.
podružnica uprave: Kocenova ulica 2; telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna tranzitna v Ljubljani št. 10.351.

Uporniki se že smatrajo gospodarje države:

Vladni program generala Franca

Ob ustoličenju za državnega poglavarja je general Franco zagrozil vsem državam, ki simpatizirajo z madriško vlado — Uvedel bo avtoritativni režim z direktorijem na čelu

Burgos, 3. oktobra. o. Ob prilikih proglašitve za vrbnega poglavarja države in vrbnega poveljnika vojske je imel general Franco velik govor, ki so ga prenašale se uporniške radijske oddajne postaje. Naglasil je, da bo nova Španija obnovila zvezze z vsemi olimi državami, ki so pokazale razumevanje za borbo upornikov proti komunističnemu in anarchističnemu nasilju. Z enimi državami, ki so rdeče nasilje odobravale in podpirale madriško vlado, pa nova revolucionarna vlada ne bo obnovila ne diplomatskih ne trgovinskih odnosa. Uporniki se ne bortijo za stari red, nego za nov sistem, v katerem bodo zaščiteni interesi delavstva in najširših ljudskih slojev. Ni res, da uporniške oblasti zatrjujejo delavstvo. Nasilje povzroča le tuji v vladni vojski, ki nimajo v Španiji prav za prav ničesar opraviti. Vlada bo avtoritativna, dokler se razmere deželi ne uredijo. Šele nato bo prepustila ljudstvu, da se samo odloči za morebitno novo obliko države. General Franco je ostro napadel Moskvo in ji prisidel krivdo, da je v španski državljanški vojni prisilo do toljikega barbarstva.

Izvedelo se je, da bo takoj po zavzetju Madrida sestavljen vojaški direktorij, ki mu bo predsedoval general Franco in ki bo vodil vso upravo države. Ofenzivo proti Madridu bo vodil sam general Franco.

Madrid se pripravlja na napad

Madrid, 3. oktobra. b. V mestu vlada mir. Očitno se čuti močanost precej varno spriča varnostnih ukrepov, ki jih je podvzeta v zadnjem času madriška vlada, zlasti glede obrambe pred letalskimi napadi. Tudi vojaštvo, ki ga je v mestu zelo veliko, vzbuja zaupanje. Vladi se je javilo 5000 borcev, ki so izjavili, da so pripravljeni žrtvovati svoje življenje za obrambo španskega glavnega mesta. Casopisje opozarja na zalogami hrane, ki so sicer dobro napojnjene, vendar pa je potrebna že sedaj nacionalna uporaba. Za sedaj ne primanjkuje niti vode niti kruba. Po vladnih računih je v madriških vodnih rezervoarjih še najmanj za tri mesece vode. Od srede oktobra dalje bodo uvedene prehranjevalne krate.

pa z zalogami hrane, ki so sicer dobro napojnjene, vendar pa je potrebna že sedaj nacionalna uporaba. Za sedaj ne primanjkuje niti vode niti kruba. Po vladnih računih je v madriških vodnih rezervoarjih še najmanj za tri mesece vode. Od srede oktobra dalje bodo uvedene prehranjevalne krate.

Poročila z bojišč

La Corugna, 3. oktobra. A.A. Havas: Izdanu je bilo uradno poročilo, da so nacionalisti zavzeli San Cristobal na fronti pri Guadalajari in tako presekali zvezo vladnih čet s Siguenco.

Na odseku pri Granadi so nacionalisti zavzeli Santa Ana. Na odseku pri Avili so čete generala Molle odbile napad vladnih čet s Siguenco.

Barcelona, 3. oktobra. A.A. (Havas) Danes so ustrelili v Barceloni nekega bivšega vojaško-sodnega majorja, nekega stotnika napadnih oddelkov in nekega stotnika civilne garde. Streljanje je gledalo 6.000 ljudi.

Katedrala v Toledo izropana

Katedrala

Pariz, 3. oktobra. b. Iz Burgosa poročajo, da so uporniki ob svojem vhodu v mesto Toledo našli tamkajšnjo katedralo popolnoma izropano. Vladne čete so pred svojim begom odnesle vse velike zaklade, ki so bili zbrani v tej starodavni cerkvi. Med raznimi nemostenitimi pogrešajo tudi slavne slike slikarjev Raphala in El Greca.

Mobilizacija dveh letnikov v Madridu

Madrid, 3. oktobra. b. Danes je vlada odredila mobilizacijo letnikov 1932. in 1933. Vsi pozvani se morajo javiti v teku 48 ur. Madrid sicer počasi, toda neprestano izpraznjujejo. Odstranjeni so že vsi otroci, da tudi ženske. Odločeno se demantira, da bo vlaž brez vsakega odpora predala glavno mesto upornikom.

Italija in Jugoslavija

Italijanski komentari o trgovinski pogodbi z Jugoslavijo

Rim, 3. oktobra. r. Italijansko časopisje prihaja izjavo predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stejadića o trgovinskem sporazumu z Italijo in ji dodaja svoje komentarje. »Giornale d'Italia« pravi med drugim:

Skleniti nove konvencije o obnovi trgovinske izmenjave med Italijo in Jugoslavijo, se opira na ugotovitev konkretnih dejstev in na premise dobrih in razumljivih načel. V Beogradu delajo realistično in so zato hoteli rešiti trgovino z Italijo, ki je prvo za jugoslovanski izvoz. Prav tako pa so računalni tudi z možnostjo, da se pospeši delo političnega razčiščevanja med obema državama, ki se je nedavno tega tako srečno začelo. Po drugi strani se je Jugoslavija v nasprotni z mnogimi drugimi sankcionističnimi državami omislila v glavnem na obvezne sankcije, ne da bi jih sama poustrial. Zaradi tega prišteva Italija Jugoslavijo med tiste narode, s katerimi je treba revidirati stike.

V interesu Jugoslavije je, da ohrani in da razširi svoj izvoz v Italijo, ki je zavzemala prvo mesto mnogo let med kupci jugoslovenskih pridelkov, proti katerim obstaja konkurenca iz drugih podunavskih držav. Prav tako je v interesu Italije, da tudijo s svojestrani razširi svojo trgovino z Jugoslavijo in da dvigne svoj izvoz v Jugoslavijo. To vzajemno željo oba dežela podpira priročni in dopolnilni znacaj njihovih.

vih gospodarstev, kakor tudi soščina oba dežela. Zato so dani pogoji za razvoj dobrih trgovinskih stikov med Italijo in Jugoslavijo, obenem pa je treba predpostavljati, da so dani tudi predpogoji za progresivno razčiščenje vseh političnih stikov, ki so temelj potrebni močnim in zdravim državam, ki odklanjajo korupcijo in rušitev evropskega miru in ki uvidevajo vse možnosti ko ristnega sodelovanja.

Podobno piše tudi današnji »Messaggero«, ki pravi med drugim: Pogajanja so se vršila v ozračju popolnega razumevanja in na prijateljski način. Tako je Jugoslavija dosegla vrednost izvoza, ki dača presega pričakovanja. Pravkar sklenjena pogodba bo omogočila, da večje zaupanje v nadaljnji razvoj gospodarskih stikov med obema državama, prav tako da tudi zaupanje v razvoj drugih stikov med Italijo in Jugoslavijo. Tako misijo vsi tisti, ki si že dolgo že priznajo v trajnega sodelovanja v podunavski Evropi, za katere je Italija že davno sestavila program, ki izravnava razne potrebe prizadetih dežel, ker se opira na načelo komplementarnih gospodarstev. Če je resnica, da ustvarjajo dobri poslovi prijatelje, potem bi moral ta sporazum dejansko koristiti tudi političnim odnosom med Jugoslavijo in Italijo in tembolj, ker zadošča, da se Jugoslavija ravna po svojih lastnih interesih.

Podobno piše tudi današnji »Messaggero«, ki pravi med drugim: Pogajanja so se vršila v ozračju popolnega razumevanja in na prijateljski način. Tako je Jugoslavija dosegla vrednost izvoza, ki dača presega pričakovanja. Pravkar sklenjena pogodba bo omogočila, da večje zaupanje v nadaljnji razvoj gospodarskih stikov med obema državama, prav tako da tudi zaupanje v razvoj drugih stikov med Italijo in Jugoslavijo. Tako misijo vsi tisti, ki si že dolgo že priznajo v trajnega sodelovanja v podunavski Evropi, za katere je Italija že davno sestavila program, ki izravnava razne potrebe prizadetih dežel, ker se opira na načelo komplementarnih gospodarstev. Če je resnica, da ustvarjajo dobri poslovi prijatelje, potem bi moral ta sporazum dejansko koristiti tudi političnim odnosom med Jugoslavijo in Italijo in tembolj, ker zadošča, da se Jugoslavija ravna po svojih lastnih interesih.

Kč se zniža za 16 odstotkov

V tork se sestanca obe zbornici, da sklepata o predlogu vlade

PRAGA, 3. oktobra. z. Po večernih posvetovanjih merodajnih gospodarstvenikov o valutnih ukrepih, s katerimi bi se českoslovaška valuta prilagodila razredostenim valutam zpadnih in severnih držav, da bi zaradi tega ne trpel českoslovaški izvoz, je včeraj prišlo do konkretnih odločitev. Predsednik republike je napravil ministrske predsednika dr. Hodžo, z njim pa finančnega ministra in guvernerja Narodne banke. Pri teh razgovorih so bili odstranjeni poslednji nespodobni tazumi in nesoglasja med finančnim ministrom ter guvernerjem Narodne banke dr. Englišem, ki je denaj najslotejši finančni strokovnjak. Včeraj je bilo posvetovanje političnega od-

bora ministrov, ob 20. pa se je sestal ministrski svet, ki je v pozno v noč trajajočih posvetovanjih sklenil konkretna predlage za razredotenje českoslovaške krone. Za tork se sklican predčasni sestanek oba zbornic, ki bosta sklepala o predlogih vlade.

Po predlogu vlade naj bi se zlata vrednost českoslovaške krone od 37.15 miligramov znižala na 31. miligramov, kar predstavlja razredotenje za 16 in dve tretini odstotka napram vrednosti českoslovaške krone, pri prvi devalvaciji leta 1934 in za 31 odstotkov napram vrednosti českoslovaške krone leta 1929, ko je bila zlata vrednost dočlena z 44.58 miligrami čistega zlata.

Nevarnost za avstrijski šiling

Devalvacija českoslovaške krone bo imela za posledico tudi razredotenje šilinga

DUNAJ, 2. oktobra. z. V zvezi z najnovzimi ukrepi Českoslovaške pripisujejo sedaj na Dunaju poseben pomen članiku ki ga je dunajska oficirzna »Reichspost« objavila 1. oktobra. Članek pravi med drugim: Ce tudi avstrijska vlada upravljeno odklanja prenaglene korake, vendar se že sedaj lahko ugotovijo nedovome posledice vladajočega valutnega kaosa na stanje avstrijskega gospodarstva in financ. Pariski devalvaciji sklep je povzročil začasen zastoj zunanjega trgovine in bo že zaradi tega treba misiliti na primerne ukrepe. V prasanje pristop Avstrije k valutnemu sporazumu seveda še ni vezano na kakoršnoki spremembu valute.

Drugač pa je stvar, če bi se Italija in Čehoslovaški odločili za devalvacijo. Avstrijski in českoslovaški izvoz sta v toku meri enako usmerjena, da bi ponovna devalvacija českoslovaške krone povzročila začasno omrežje znanega dela avstrijske produkcije. Države Podunajavje, zlasti pa Avstrija in CSR morajo priti do sporazuma v valutnih vprašanjih. Članek je bil objavljen pred dve dnevoma dnevnoma četrtino pod vtičom vesti da ni izključena devalvacija českoslovaške krone in kaze, da bo zaradi devalvacije v CSR tudi avstrijska prisiljena napraviti enak korak.

Blum pod nobenim pogojem ne bo žrtvoval zavezništva Male antante in sovjetske Rusije

Raje se Francija odpove lokarnski konferenci in konferenci velesil

Pariz, 3. oktobra. z. Današnji »Petit Parisien« poroča da je ministrski predsednik Leon Blum o prilici svojih včerajšnjih razgovorov v Zeleni obvestil predstavnike Anglije, Italije, Male antante in Sovjetske Rusije, da je Francija pripravljena skleniti z Nemčijo novo lokarsko pogodbo, toda le pod pogojem, da s tem niti najmanj ne bo prizadeto njenoto zavezništvo z Malo antanto in Rusijo. Francija se raje odpo-

poveduje sklicanju konference petih velesil, na katero počakata Anglija in Italija tako važnost, kakor pa da bi zanesljiva ali pa celo odpovedala svojim zaveznicam z državami Male antante in Sovjetske Rusije. Izjava Bluma je izvajala v zeleni krogli veliko presečenje, ker se je že splošno smatralo, da so se vezi med Parizom in Moskovo v zadnjem času občutno omajale.

Fey izključen iz Heimwehra

Hude obdožitve proti bivšemu hajmverovškemu mogočnemu

Dunaj, 3. oktobra. AA. DNB: Uradni list Heimatschutz objavlja, da se major Fey izključuje iz organizacije, ker rovaril proti edinstvu organizacije. List pravi, da je vsem še dobro v sposobu vloga, ki jo je igral Fey dne 25.

julija 1934, ko je bil ubit kancler Dollfus. Ta aluzija na Feyeve krvne kaznarje smrti je izvajala veliko senzacijo na Dunaju. Major Fey je snov taka, ki obiskal kanclera Schuschniggga, da bi protestiral proti takim trditvam.

Iz domače politike

Ob drugi obletnici smrti kralja Uedinitelja

bodo razna nacionalna društva širok načr države prirejala pietetne spominske svečnosti. Tudi naša kulturna in nacionalna društva in organizacije ne smej zaostati, da bi se primerno ne oddolžile spomini velikega kralja, katerega izgube ne bomo nikdar preboleli.

Nova občinska uprava v Gorenjem Logatu

je bila že zaprtega in je že prevzela občinske posle. Tudi nova občinska uprava v Spodnjem Logatu bi že morala prevzeti svoje posle. Ker pa je bila vložena proti volitvom pritožba na upravno sodišče v Celiu, je bila zaprtega nove občinske uprave v zadnjem trenutku sistrena. Do rešitve pritožbe bo vodila posle stare občinske uprave.

Po združitvi postanskih klubov

Kakov smo že poročali, sta se bivši Neodvisni jugoslovenski klub in Jevtičev klub v parlamentu združila v Klub narodnih poslancev JNS. Takoj po združitvi je bilo izvoljeno predsedništvo novega kluba. Za predsednika je bil izvoljen poslanec J. Protič, bivši veliki župan v Užcu in beograjski podpredstavnik, za podpredstavnika pa dr. Ljudevit Auer (Hrvaš), Ivan Mohorič, dr. Avdo Hasenbogovič (musliman) in poslanec Milan Božič. Za tajniko so bili izvoljeni poslanec Mustafa Matovič, Radivoje Nanovič in Josip Cvetič, za blagajnika pa prota Branko Paunovič. To predsedništvo bo, kadar javljajo listi, samo začasno do jesenskega sestanka Narodne skupščine. Klube poslancev JNS se niso pridružili več članji Jevtičevega kluba: 12 jih je ostalo zunaj, poslanca Milan in Ratko Petkovič ostane na divjaku, drugih 10 pa je osnovano »Jugoslovenski klub narodnih poslancev«. Za predsednika tega kluba je bil izvoljen dr. Janko Baraćević (Hrvaš, poslanec za čakoveški srez), za podpredsednika Dimitrije Vujič (Srbi, bivši telefonični minister) in dr. Anton Novčan (poslanec z slovenograški srez), za tajnika pa Vladimir Tišma. Ta dežetorica je mnenja, da bi bilo treba združiti v eno fronto vse nacionalne življe, ki stoji na temelju narodnega in državnega edinstva. V to svrhu bi bil v prvi vrsti potreben sporazum s Hodjero in Ljotom. Na to bo del, kakor pišejo listi, »Jugoslovenski klub«, da bo mo bo lažje kot samostojni edinstvi, kakor bi bil v sklopu velikega kluba JNS. Jugoslovenski nacionalni stranki nataknjene listi napovedujejo, da bo iz kluba JNS izstopilo več poslancev, kar pa je samo pobožna želja teh listov.

JNS v urbaski banovini

V urbaski banovini, kjer bodo občinske volitve prihodnji teden, je volilno gibanje izredno živahno. Tudi JNS je pridno na delu. Poslanec Milan Božič in Ante Kov

Seja mestnega sveta ljubljanskega

Na dnevnem redu so bile samo tečede zadeve

Ljubljana, 3. oktobra. Snoči se je ljubljanski mestni svet po daljšem odmoru zopet sestal k redni javni seji. Župan dr. Adlesič je najprej podal predsedstvena poročila in se med drugim spominjal smrti ljubljanskega meščana Jožeta Lapajnarja, ter direktorja Antona Juga. Dalje je obvestil mestni svet, da sta finančno in notranje ministrstvo odobrili sklep mestnega sveta za najetje posojila 30 milijonov, da se omogoči likvidnost Mestne hranilnice. Isto tako so obe ministri odobrili sklep o izdaji 6% obligacijskega posojila v znesku 20 milijonov. Občina bo takoj realizirala te sklepe in razpisala obligacijsko posojilo. Odobren je tudi sklep o najetju posojila 1.700.000 Din za razširjenje Delavskega doma v Ljubljani. Občina bo takoj nadaljevala pogajanja z Borzo dela, za izplačilo tega posojila. Slednjšči je sporotil predsednik, da se je v spremstvu mestnega svetnika dr. Steleta udeležil seje upravnega odbora Zvezne na Cetinju, kjer sta sprožila več predlogov, ki so bili sprejeti, tako predlog o novelizaciji gradbenega zakona, o ureditvi socijalnega skrbstva, o statistični službi in o službi mestnih knjižnic in arhivov.

Nato je mestni svet prešel na dnevnin red. Imenom finančnega odbora je poročil njegov načelnik prof. Karel Dermastija. Na njegov predlog je mestni svet sklenil nakup sveta na Gradu v iznesku 293 m² po ceni Din 10.— za meter, za regulacijo ljubljanskega Grada od dr. Kresnika Mirk. Nadalje je mestni svet odobril odpredajo raznih manjših parcel privatnim interesentom in odobril kredite za ureditev trga pred pokopališčem na Viču v znesku 10.500 Din, za nabojo 100 tržnih klopi in za izpopolnitve laboratorija tržnega nadzorstva v znesku 3.500.— in kredit vojaškemu uradu za vezanje knjig nabornih spisov v znesku Din 1.000.— Predlog, da se odobri kredit za državno manjšinsko Šolo v Ljubljani v znesku Din 1.000.— za nabavo šolskih potrebi, je bil na predlog m. sv. Viderja odložen, ker poseca, da so le 17 otrok in radi tega ni še dospela odločba iz Beogradane, ali nevnača otrok.

Mestni svet je zavrnil 10 ugovorov zoper kanalski pristojbini občine Moste za leto 1935/36 kot neosnovano. Obravnaval je več ugovorov zoper prirastkarini, katerim je večinoma ugodi, nadalje istotako v ugodnem misluveč ugovorov zoper gostaščino občine Zgornja Šiška za leto 1935/36 in odpisal razne dolgove na prirastkarini, na hincih davčinah in na najemninah kot neizterljive ker so dotedni dolžniki brez premoženja. Nadalje je bil določen kredit 62.000 Din za

nabave zimske službene oblike za 48 novih treščarskih uskladencev. Zupni urad Trnovovo je prosil, da podaljši zemljišča za novo cerkev na Barju. Ker mestna občina ne poseduje stavbišč na primerem mestu ob lanskem cesti, pač pa bolj dalej pri Crni vasi, je mestni svet sklenil, zamenjati svojo parcele pri Crni vasi v izmeri približno 15.000 m² s parcele posestnika Kozaršku ob Blanski cesti, blizu Mokarja, v izmeri 6278 m², in sicer 2 metra za meter, presežek pa izplača Kozaršku po 2.50 m². Novo nabavljena parcela se podari za gradnjo cerkve. Ako se ta cerkev v dogovorenem roku ne zgradi, zapade novo nabavljena parcela zoper mestni občini. Slednjšči je mestni svet še rešil 76 pritožb zoper mestne hišne davčnine za leto 1935/36 in 1936/37, ki jih je vse zavrnil kot neosnovane.

Sledila so poročila obrtno-industrijskega odbora, imenom katerega je poročil njegova načelnik m. sv. Martinčič. Na njegov predlog je mestni svet rešil več prošenj za gospodarsko dovolila in za dovolila za prenos gostiln, deloma ugodno, deloma jih je zavrnili. Sklepanje o štirih točkah, ki so bile na dnevnem redu, je bilo odloženo na drugo sejo, med temi sklepanje o prošnji Filharmonične družbe za dovolilo za gostilno na Kongresnem trgu 9.

Tako je dobil dovoljenje za izvrševanje obriki v restavraciji »Zvezde« na Kongresnem trgu g. Jakob Briški. Prošnja Alojzija Fabjana za gostilno v Tavčarjev ulici je bila odložena. Prošnja za dovoljenje prenosa gostilne s Tyrševe c. št. 34 v Trtnikovo ulico št. 5. je bila začasno odgovrena, pač pa se bo izdal dovoljenje Vrankar Matij za buffet na Nabrežju 20. septembra št. 10. nadalje Zadružni delavski kuhanji r. z. o. z. za ljudsko kuhanjo na Tyrševi c. št. 9. Filharmonični družbi za gostilno na Kongresnem trgu št. 9. Rozaliji Biziak za gostilno na Dolenski c. št. 5. Francu Svetlu za prenos bufeta s Sv. Petra c. 13. v Kolodvorsko ulico 16, prav tako Mariji Šmon za prenos goštinstva s Tržake c. 28 na Meštni trg 11. drugi prisojne so bile odlokujene.

Rešene so bile še razne pritožbe zaradi trošarin in odobrena poročila personalno-pravnega odsaska, za sprejem v domovinsko zvezo. Izvoljen je bil tudi nov upravljanec občine »Mladice« in sicer Vider, Kožamernik, prof. Silvo Kranjc, enega odbornika imenujajo župan, namestništvo pa Remec, gdč. Lebar in Leopoldina Dolenjc, v komisijo pa prof. Karel Dermastija in namestnik Stanko Hlinsk.

Seja je končala, ko je župan dr. Adlesič nekaj samostojnih predlogov odkazal nosazemnem odborom ob 19.45

Življenje potoških „hrvatarjev“

Mnogo romantike je tudi tam, kjer je treba trdo delati za košček kruha

Loški potok, 1. oktobra. Kakor vsako leto, se tudi letos odpravljajo naši »hrvatarji« služiti skromen košček kruha v daljne hrvaške šume. Že so se zbrali po kompanijah. Na Hrvaškem ostanejo 3–5 mesecov. Ko se vrnejo, počivajo teden ali dva, nato pa se začne prava tekma med njimi, kdo bo prvi na delu. Za koščko se vračajo in hodoj kosit. Po koščki pa spet v gozd — pride jesen in spet na Hrvaško. Tako brez konca od svojega 14. leta pa dokler ga nosijo noge. Do postaje se vozijo z vozovi, nato pa po železnicah s transportom do Zagreba.

Prej, ko ni bilo še proge Ljubljana — Koperje, so hodili na Rakek ali pa v Deinice. Prvotno pa so hodili celo peš ali na vozovih, zenske so jim odnaleza pritago do »šmrkovek bukvet. Ta bukev je dobita to ime, ker so se tu poslavljali. Tu je bilo gol! Ta bukev je baje nekje pod Sv. Ano nad Ribnico. Od tod so potem možje sami nosili pritago še do večera. Drugi dan so dobili voz, nato pa zoper peš, dokler končno niso prišli na mesto. Takrat naši »hrvatarji« niso bili omejeni le na Hrvaško, temveč so hodili tudi v Sedmognaško, na Ogrsko, v Karpatce in celo v Rusijo.

Ko pridejo na mesto, s zgradje koliba. Te jih imajo za stanovanje. Kolib građe tako, da zvale na primereno razdaljo (kolikor je pač ljudi v kompaniji) dva krila. V sredini, med koncem kriljev, zabičajo po dva kola, ki imata pri vrhu rogovili. Več rogovile stavijo po eno zad, ki se imenuje soha. Na sohi potem nalože streho. Streha je iz tresk. (Zdaj pokrivajo kolib tudi z deskami ali z gramozno lepenko). Koliba ima pri vrhu odprtino, ki služi za džurnik in okno ob enem. Celina in zadnja stena sta zloženi iz klad; imenujeta se pažili. Na celini strani so vrata. K obema sohama privezejo še eno zad, na katero se obesa »kuhara. »Kuhar« je doljsa palica, ki ima na eni strani kavelj, na spodnji pa zarez. Na to zarez obešajo kotel, kadar kuha. Sredi kolibe je ognjšče, kjer ogenj sploh ne ugase, v kotih in pri straneh pa postelje, imenovane kreveti. Leti so narejeni iz štirih kolov in desek. Za dno nasekajo palic. V selu dobe slame, da si napravijo ležišče.

V kompaniji je po 11, včasih tudi 9 mož. Najstarejši je kosar, ki vodi vse posle, najmlajši pa kuh, ki ga imenujejo »fant.« Le-ta je odgovoren za vse red v kolib, kakor tudi za drva in da je kosilo ob pravem času.

Ko si vse urede, se kompanija »razdeli.« Štirje štauhajo (obsekavajo korenine, ker hraste morajo sekati prav ob zemlji) nato pa še podpirajo. Dva razlagajueta na krije, eni luha, drugi tečejo it. d. Tako delajo iz dneva v dan brez odmora, včasih celo ponedi, kadar jim kaže slab zasluk. Po večerji posedajo po krevetih in si pripovedujejo pravilice, dovitje ali pa lastne dogodivčine iz življenja. Ob nedeljah gredo v selo, kjer si po navadi izberajo kako gostilno, kjer se potem shajajo.

Fant ne sme nikdar zapustiti kolibe, razen kadar gre po vodo ali po drva. Njegov edini praznik je božič. Ta dan odrede med seboj nekoga, ki kuha in opravlja vse njegove posle.

Zasluk je delo med seboj tako, da dobri

Esperanto v skladu najtišem posnet na več nedelj, tako preseki Št., med drugim pa tudi s predavanji. Tako bo v svrhu turjsko prometne propagande imel g. Vahan Damjan na Dunaju na posabilo avstrijskih esperantistov serijo predavanj, med drugim tudi predavanje: Slovenija — biser Jugoslavije, krasnimi včeharvni sklopitičniki stiskani. Isto predavanje bo imel pa tudi v Ljubljani in sicer v torek 6. oktobra ob 20. uri v lanskih dvoranah hotela „Metropol“ (Mikič). Predavanje je namenjeno v proslavo „Zelenega leta 1938“, ki ga priredi uredništvo „Verda revuo“ za Jugoslavijo. Vstop prost. Vabljeni vsi!

Kupujte domače blage!

Tudi Lela bo nosila klobuk

S to njegovo dramo proslavi Ljubljana 60 letnico hrvatskega dramatika Milana Begovića

Ljubljana, 3. oktobra.
Naša drama bo proslavila 60letnico hrvaškega dramatika Milana Begovića z uprizoriščju njegove drame: Tudi Lela bo nosila klobuk...

Begović spada med one redke jugoslovanske pisatelje, ki so prodriči s svojimi deli ne samo na vseh domačih, temveč tudi na številnih tujih odrih. Begovićeva drame in komedije so bile uprizorjene na Norveškem, v Parizu, na Dunaju in celo v San Franciscu. Svetovno orientiran človek je in vedno njegovih del poviča o tem. Tipični znaki v zasnovi in izvedbi pričajo, da je avtor človek, ki je na odru doma ter obvlada tehnične efekte, lahkonost stoga in pozna okus publike.

Pretrek sezonu je imela njegova drama „Brez tretjeg“ v Parizu toljšen uspeh pri publiku in kritiki, da je bil Begović imenovan za člana Častne legije, drama „Tudi Lela bo nosila klobuk“ pa je prejela Demeštrovo nagrado v Zagrebu.

Drzen vлом — z dežnikom

Vlomilec v blagajniško sobo ljubljanske bolnice obsojen na 2 leti robje

Ljubljana, 3. oktobra.

Včeraj popoldne je milo senat s predsednikom s.o.s. g. Ivanom Kraljem in sodnikom g. Kovačem in g. Gorenčanom sodil vlomilca, ki so ga zasačili in ujeli 1. avgusta t.l. ponoc v blagajniški sobi naše bolnišnice, kjer je s svojim pajdašem poskušal odnesti na prav drzen način denar iz državne blagajne.

STAR IN ZNAN ZLOCINEC Z BERGLJO

Pred tem je mali senat sodil Srčnika Alojza, ki je prisel v dvorano z bergljom. Srčnika je 28. avgusta stražnik hotel aretirati, pa se mu je Srčnik uprl. Stražnik je streljal in Srčnika zadel v nogu. Krogle mu je šla skozi koleno in najbrže bo imel vse življenje trdo nogo. Oboževalci pravijo, da je star in znan zlocinec. Stražnik ga je takoj spoznal, ko ga je ponoto srečal. Dasi je vedel, da se v Ljubljano zaradi odgonja ne sme prikazati, je Srčnik prisel v pinesel seboj tudi — vložniško orodje. Med potjo je odvrgel neke ključne in vetrice. — Ce bi nameraval stražnika napasti, se je za govorjal, bi ga napadel z nožem. Skozi Ljubljano sem pa moral iti, ker sem bil menjen na k bratu v Dobrunje. Ko me je stražnik ustavljal, me je tudi že udaril s pen drem. Stekel sem, ker imam izgon in sem vedel, da me bodo zaprli, kjer bi dobil uši in bi si zamazal oblike. Oblike si človek danes ne more kar tako nove kupiti. Ce bi mi stražnik zaklical, naj postojim, ker bo sicer streljal, bi obstal. Zahamil pa sem, da sem se iztrgal stražniku in sem ga morda tedaj obrnil.

Stražnik je izpovedal precej drugačno zgodbo o tem dogodku. Ponoči je Srčnika takoj spoznal na Tyrševi cesti, ker ga ima dobro v spominu iz časa, ko je Srčnik opravljal nevarne vložniške posle po Ljubljani. Ustavljal ga je, Srčnik se je pa srčno postavil v bran. Med tem ko je stražnik odpenjal svojo gumijevko, ga je Srčnik trikrat udaril s pestjo po glavi in ramu. V roki je imel najbrž boxser. Ker se je acetiranec kljub pozivom upiral, je stražnik proti njemu ustrelil. V tem trenutku je Srčnik skušal že zbožati, ker ga je krogla zadel pod koleno in mu obticala v koleno. Sele ko mu je stražnik zapretil, da mu bo pognal kroglo v glavo, se je uporniški Srčnik pomiril. — Ne bi smeli strelijeti, če ste me poznali! je ogorčeno vzliknil obtoženec. Stražnik je odgovoril, da je ravno zaradi tega streljal, ker ga je dobro poznal.

Srčnik je trdil, da sumljivo vložniško

odroje ni odvrgel on, priznal pa je, da je odvrgel del baterije in ključe svojega stanovanja v Celovcu ter nož Možakar stanuje v Celovcu in se bavi tam s tihotapstvom. Predsedniku se je čudno zdelo, da je odvrgel ravno kos baterije, saj bi ga ne pogubil, če bi ga našli pri njem. Vse je kazalo, da je on odvrgel vse predmete, ne samo ta nezdoljne. Branilec dr. Novak je plediral za milo sodbo, če da je Srčnik že hudo kaznovan, ker bo ostal za vse življenje pohabljen in mu je treba verjeti, da se pri aretaciji ni upiral. Državni tožilec g. B. Goslar je zahteval kazen po obtožnici. Mali senat je Srčnika obosil samo na podgrdu mesec strogega zapora. Kazen je sprejet, v razgovoru z branilec se je načelo, katero, kako bi dobil od države odškodnino za pohabljeni nogi.

CLOVEK Z ZLOCINSKIM PALCEM
28 let stari brezposeleni natakar Josip Štiber je doma iz Zelen dvora. Prav kilavo se je držal. Na vratu je imel velik obliž. žleze se mu gnoje. Preden so se sodniki umaknili v posvetovalnico, jim je tudi zaklical naj ga milo sodijo, ker je tuberkulozna.

Štiber je bil tisti izmed dveh držnih vložnikev, ki so ga ujeli v ljubljanski bolnišnici in zasačili pri držnem vložku. Njegov pajdaš, baječni Gavrilovič Dušan, se je tedaj rešil. Skočil je skozi okno s prvega nadstropja in srečno pobegnil.

Štiber je se vljubno vedel pred sodniki. Gorovil je v izbrani, besedah po hrvaško in je opisoval dogodek na dolgo in široko, sladko in napljujeno, elegantno in s primernim tragičnim poudarkom. Vse mogoče je povedal, le bistrvenega so je spretano ogibal. Pričeval je pa tako lepo in zaokroženo, da se nam je zdelo škoda, ko se je predsednik naposeled le naveličal njegovih bujnih fraz in ga je pozval, naj pove vendarje, kako je prisel s pajdašem v Ljubljano in kako sta se pravipravila za vložek. Štiber je vrtil svoj palec in ga iztegal. Po vedi hiromantov sodeč, je njegov palec izrazit zločinski palec: z zelo kratkim in v nekakšno kepo stisnjensim prvim členkom. Štibera preteklost pa je v resnicu izrazito zločinska. Odseidel je že robijo in je znan zepar in nevaren »specialist« za blagajnike. Ignali so ga že iz Zagreba, Beograda in Ljubljane.

Povedal je torej naravnost dolgo novelo o svojem srečanju z Gavrilovičem, ki da ga je prav za prav zapeljal in ga oprijal ter ga pregoril, da je šel z njim v Ljubljano in mu pomagal pri vložku. Polakom-

Samoz zares dobra jedrnata milo perile, čisto, prizanesljivo in snežnobelo!

**SCHICHTOVO
MILO JELEN**

varuje perilo

ZA NAMAKANJE
ŽENSKA HVALA

Dr. Češarek zapušča Kočevje

Kočevje, 2. oktobra.
Predstojnik tukajšnjega sodišča g. dr. Češarek Franc nas zapušča. Pri zadnjih prestavilih sodnikov je bil premestilen v Prevalje. Z njegovim odhodom bo nastala velika vrzel v vrstah naših narodnih delavcev v Kočevju.

Dr. Češarek je bil rojen leta 1892 v Nemški vasi pri Ribnici. Po študiju se je posvetil sodniškemu poklicu. Služboval je kot sodnik, najprej 8 let v Črnomlju, kjer so ga ohranili v prav lepem spominu. V poklicu največji uradnik in sodnik pa je se vseeno naselil toliko časa, da se je udejstvoval v narodnih in kulturnih društvih. Kot človek dobrega, pravilnega srca je ljubil naravo, ljubil naše gore ter je kot tajnik podružnice SPD v Črnomlju veliko pripomogel, da se je dozidal planinski dom na Mireni gori. Veliko je deloval v Črnomlju že pri Sokolu kot prosvetar. Zato smo se ga zelo razvesili, ko je prišel pred sedmimi leti k nam v Kočevje. Saj v Kočevju, kjer prebivajo poleg Slovencev tudi Nemci, res primaajujo pravilno narodnih delavcev.

Tega se je dr. Češarek prav dobro zavedal. Bil je nadstarosta našega Sokola ter res agilen in delaven član društva, saj je bil tudi predsednik finančnega odbora za zgradbo Sokolskega doma v Kočevju. Z veseljem in ponosom je nosil sokolski kroj ter s svojim dobrim zgledom veliko pripomogel k širjenju sokolske misli. Kot prav Sokol je pa tudi ljubil svojega bližnjega. Zato ga vidiemo na mestu predsednika sreskega odbora Rdečega križa. Koliko dobrega je storil Rdeči križ pod njegovim predsedstvom v našem mestu! Vsako leto je razdelil med revere, posebno med brezposelne slovenske delavce, do 10.000 Din podpor in blagov in dejanju. Ravno letošnje leto je bil za to svoje marljivo in požrtvovalno delo pri Rdečem križu odlikovan z zlatom kolajno. Njegovo delo za bližnjega je bilo v Kočevju tako veliko, da so ga vsi ljude globoko spoštovali in cenili. Dr. Češarek med poštenjami v Kočevju ni imel sovražnikov. Kot objektivnega sodnika so ga spoštovali vsi tukajšnji prebivalci ne glede na narodnost. Zato je vsem žal, da se poslavljajo od Kočevja poštenj, ki ni nikdar storil nikomur nič zla, ter vse žele, da bi se zopet povrnil v Kočevje.

Jeseniske občinske zadeve

Jesenice, 2. oktobra.
V četrtek zvečer se je v mestni posvetovalnici na magistratu vršila predstavitev seja sedanjega občinskega odbora. Predsednik občine g. mag. pharm. Jože Žabkar je po uvodnih formalnosti prešel na dnevni red in poročal o tekočih zadevah.

Član uprave g. dr. Ernest Rekar je poročal o potrebi namestitev stikalnega voda pri mestni razsvetljavi, ki se prav te dni izpopolnjuje. Stikalni vod bo omogočil veliko manjšo uporabo toka, ker se bo razsvetljiva lahko postopoma ugasala. Mestni blagajnik g. Janko Avsenik je poročal o finančnih zadevah ter predložil več računov v razpravo, ki so bili soglasno odobreni. Sušnik Matija je predlagal naj se votira Din 5.000.— za pogostitev slovenskih ruderjav, ki pridejo iz Francije na Jesenicu in odkritju spomenika ter podprtih podprtih Ake. odbor za slavnosti ob priliku odprtja spomenika Viteškemu kraju Aleksandru v znesku Din 5.500.— Ta denar se je deloma že, deloma pa se bo uporabil pri delu za postavitev sportne menige, pri olčevanju trga pred šolo itd. Predlog je bil deloma soglasno, deloma pa z glasovi večine sprejet. Nadalje se je odobrila podpora petim visokošolcem v skupnem iznosu Din 5.000.—

Podružnici Sadarskega in vrtnarskega društva na Jesenicah se je v mestni posvetovalnici na magistratu vršila predstavitev seja sedanjega občinskega odbora. Predsednik občine g. mag. pharm. Jože Žabkar je po uvodnih formalnosti prešel na dnevni red in poročal o tekočih zadevah. Član uprave g. dr. Ernest Rekar je poročal o potrebi namestitev stikalnega voda pri mestni razsvetljavi, ki se prav te dni izpopolnjuje. Stikalni vod bo omogočil veliko manjšo uporabo toka, ker se bo razsvetljiva lahko postopoma ugasala. Mestni blagajnik g. Janko Avsenik je poročal o finančnih zadevah ter predložil več računov v razpravo, ki so bili soglasno odobreni. Sušnik Matija je predlagal naj se votira Din 5.000.— za pogostitev slovenskih ruderjav, ki pridejo iz Francije na Jesenicu in odkritju spomenika ter podprtih podprtih Ake. odbor za slavnosti ob priliku odprtja spomenika Viteškemu kraju Aleksandru v znesku Din 5.500.— Ta denar se je deloma že, deloma pa se bo uporabil pri delu za postavitev sportne menige, pri olčevanju trga pred šolo itd. Predlog je bil deloma soglasno, deloma pa z glasovi večine sprejet. Nadalje se je odobrila podpora petim visokošolcem v skupnem iznosu Din 5.000.—

Podružnici Sadarskega in vrtnarskega društva na Jesenicah se je v mestni posvetovalnici na magistratu vršila predstavitev seja sedanjega občinskega odbora. Predsednik občine g. mag. pharm. Jože Žabkar je po uvodnih formalnosti prešel na dnevni red in poročal o tekočih zadevah. Član uprave g. dr. Ernest Rekar je poročal o potrebi namestitev stikalnega voda pri mestni razsvetljavi, ki se prav te dni izpopolnjuje. Stikalni vod bo omogočil veliko manjšo uporabo toka, ker se bo razsvetljiva lahko postopoma ugasala. Mestni blagajnik g. Janko Avsenik je poročal o finančnih zadevah ter predložil več računov v razpravo, ki so bili soglasno odobreni. Sušnik Matija je predlagal naj se votira Din 5.000.— za pogostitev slovenskih ruderjav, ki pridejo iz Francije na Jesenicu in odkritju spomenika ter podprtih podprtih Ake. odbor za slavnosti ob priliku odprtja spomenika Viteškemu kraju Aleksandru v znesku Din 5.500.— Ta denar se je deloma že, deloma pa se bo uporabil pri delu za postavitev sportne menige, pri olčevanju trga pred šolo itd. Predlog je bil deloma soglasno, deloma pa z glasovi večine sprejet. Nadalje se je odobrila podpora petim visokošolcem v skupnem iznosu Din 5.000.—

Podružnici Sadarskega in vrtnarskega društva na Jesenicah se je v mestni posvetovalnici na magistratu vršila predstavitev seja sedanjega občinskega odbora. Predsednik občine g. mag. pharm. Jože Žabkar je po uvodnih formalnosti prešel na dnevni red in poročal o tekočih zadevah.

Član uprave g. dr. Ernest Rekar je poročal o potrebi namestitev stikalnega voda pri mestni razsvetljavi, ki se prav te dni izpopolnjuje. Stikalni vod bo omogočil veliko manjšo uporabo toka, ker se bo razsvetljiva lahko postopoma ugasala. Mestni blagajnik g. Janko Avsenik je poročal o finančnih zadevah ter predložil več računov v razpravo, ki so bili soglasno odobreni. Sušnik Matija je predlagal naj se votira Din 5.000.— za pogostitev slovenskih ruderjav, ki pridejo iz Francije na Jesenicu in odkritju spomenika ter podprtih podprtih Ake. odbor za slavnosti ob priliku odprtja spomenika Viteškemu kraju Aleksandru v znesku Din 5.500.— Ta denar se je deloma že, deloma pa se bo uporabil pri delu za postavitev sportne menige, pri olčevanju trga pred šolo itd. Predlog je bil deloma soglasno, deloma pa z glasovi večine sprejet. Nadalje se je odobrila podpora petim visokošolcem v skupnem iznosu Din 5.000.—

Podružnici Sadarskega in vrtnarskega društva na Jesenicah se je v mestni posvetovalnici na magistratu vršila predstavitev seja sedanjega občinskega odbora. Predsednik občine g. mag. pharm. Jože Žabkar je po uvodnih formalnosti prešel na dnevni red in poročal o tekočih zadevah.

Član uprave g. dr. Ernest Rekar je poročal o potrebi namestitev stikalnega voda pri mestni razsvetljavi, ki se prav te dni izpopolnjuje. Stikalni vod bo omogočil veliko manjšo uporabo toka, ker se bo razsvetljiva lahko postopoma ugasala. Mestni blagajnik g. Janko Avsenik je poročal o finančnih zadevah ter predložil več računov v razpravo, ki so bili soglasno odobreni. Sušnik Matija je predlagal naj se votira Din 5.000.— za pogostitev slovenskih ruderjav, ki pridejo iz Francije na Jesenicu in odkritju spomenika ter podprtih podprtih Ake. odbor za slavnosti ob priliku odprtja spomenika Viteškemu kraju Aleksandru v znesku Din 5.500.— Ta denar se je deloma že, deloma pa se bo uporabil pri delu za postavitev sportne menige, pri olčevanju trga pred šolo itd. Predlog je bil deloma soglasno, deloma pa z glasovi večine sprejet. Nadalje se je odobrila podpora petim visokošolcem v skupnem iznosu Din 5.000.—

Podružnici Sadarskega in vrtnarskega društva na Jesenicah se je v mestni posvetovalnici na magistratu vršila predstavitev seja sedanjega občinskega odbora. Predsednik občine g. mag. pharm. Jože Žabkar je po uvodnih formalnosti prešel na dnevni red in poročal o tekočih zadevah.

Član uprave g. dr. Ernest Rekar je poročal o potrebi namestitev stikalnega voda pri mestni razsvetljavi, ki se prav te dni izpopolnjuje. Stikalni vod bo omogočil veliko manjšo uporabo toka, ker se bo razsvetljiva lahko postopoma ugasala. Mestni blagajnik g. Janko Avsenik je poročal o finančnih zadevah ter predložil več računov v razpravo, ki so bili soglasno odobreni. Sušnik Matija je predlagal naj se votira Din 5.000.— za pogostitev slovenskih ruderjav, ki pridejo iz Francije na Jesenicu in odkritju spomenika ter podprtih podprtih Ake. odbor za slavnosti ob priliku odprtja spomenika Viteškemu kraju Aleksandru v znesku Din 5.500.— Ta denar se je deloma že, deloma pa se bo uporabil pri delu za postavitev sportne menige, pri olčevanju trga pred šolo itd. Predlog je bil deloma soglasno, deloma pa z glasovi večine sprejet. Nadalje se je odobrila podpora petim visokošolcem v skupnem iznosu Din 5.00

Zrebanje I. razreda: 13. in 14. oktobra 1938

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A.REIN i DRUG

ZAGREB

GAJEVA 8

ILICA 15

1/4 srečke
Din 200

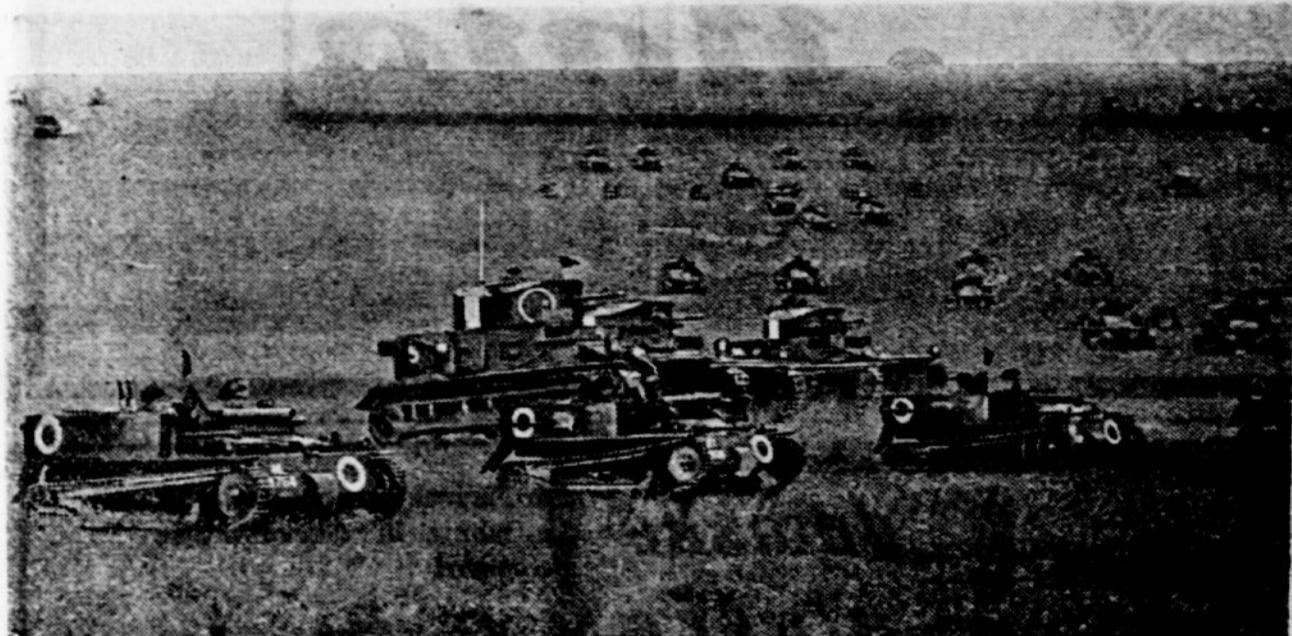
1/2 srečke
Din 100

1/4 srečke
Din 50

štrogo solidna postrežba!

Tanki bodo imeli odločilno besedo

**Sovjetska armada ima velike tanke, ki vozijo po cesti
130 km, po terenu pa 65 do 70 km na uro**

Od trenutka, ko so se pojavili na zapadnem bojišču med svetovno vojno prvi veliki tanki, je minilo že 20 let. Tam dosežene konstrukterske in taktične izkušnje s tanki ob koncu vojne leta 1918 niso pomembne mnogo. Dvajset let dela in poskusov je pa moglo dati dobro bilanco in jo je tudi dalo. Zač je še zdaj mnogo vojakov, zlasti takih, ki tankov med vojno niso videli in po vojni niso zasledovali njihovega razvoja, da se za to novo in mogočno orožje še vedno ne morejo ogredi. In pri tem jih prevzema sveta jeza, če pravi, kdo da bi bilo treba bajonet sploh odstraniti. Po našem mnenju bi bilo treba odstraniti vsako orožje sploh, v kolikor služi pobiranju ljudi. Toda to spoznanje bo rabilo še dolgo, preden bo prodrl globoko med ljudstvo. Vprašanje razočaitev je v bistvu samo vprašanje zdrave pameti, rečenice ljudske prosvete, ki o nji zaenkrat žal niti govorili še ne moremo, kaj šele, da bi že lahko videli njene sadove.

Tank iz leta 1918, in tank iz leta 1938 je tako razlika, kakor lokomotiva s kanuško železnico in lokomotivo pacificnega brzovlaka. Tank iz leta 1918 se je gugal in prekocicaval ter ponikal naprej s hitrostjo 2 km na uro. Sedanj tank drvi liki razjeleni nosorog s hitrostjo 30 do 50 km na uro. Izdeluje se tanki, ki pomenijo prave križarke na suhem, saj tehtajo nad 100 ton.

V Rusiji je bila sprožena misel zgraditi 300 ton težak tank s posadko 200 mož, s 40 cm debelim oklepom, z dve mašinkami topovoma kalibra 30.5 cm, s šestimi topovi kalibra 15.5 in z 8 lahkim topovi, ki bi se dali uporabljati tudi proti letalom. Nemci pravijo, da to ni prazna fantazijska in opozarjajo na razvoj modernega letalstva.

Prahljivi so ugovori proti trditvi, da si bodo v bodočih vojnah stale nasproti samo armeade tankov. Dolge fronte se bodo ponavljale in večina kilometrov na frontah bo pripadala staremu oružju, kakor sta pehotna in topništvo. Na odločilnih mestih in ob odločilnih trenutkih bodo pa posegle v boji težke oklopne plesi, proti katerim bo staro oružje brez moči, če ne bo zavarovano v posebnih pred tanki varihnih utrdbah. Poleg takih utrdov so edina obramba proti tankom zoper trdnjav. Na odločilnih mestih bojišča se bodo v bodoče poprijeti tanki in tu se bo reševala usoda vsega bojišča, zasegnega po starem oružju.

Zato se ne smemo čuditi, da si zdaj vsaka država prizadeva izdelati čim več in čim moderniški tankov. Najbolj se je motorizaciji upirala Japonska, pa tudi ona ima zdaj že zelo moderne tanke. Čim se pojavi kje nov tip tanka, ga govorijo kupljeno Japonci po naj stane še toliko. Japonci so kupili cele serije tankov, ki jih angleško vojno ministrstvo ni hotelo prevzeti, saj

biva obresti v nasladah. Zmožen si vseh mogočih neumnosti na svetu za ceno širih tisočakov meseca. Nič več, nič mani. Če bi veljalo to le en frank več, bi brž pobral svoje srce in klobuk, da bi ju prenesel drugam, tu blizu, konkurenco.

— Prav pravil, — je odgovoril advokat hladno. — računati znam in to te zame silno važno. To mi bo pomagalo zvesteti, kam in kako je šlo moje premoženje.

— Ti veš to, zares? — se je zasmajala Julie strupeno.

— Da, in lahko ti tudi povem, draga moja. Spozetka nis je imela velikih zahtev. toda dober tek pride z jedo. Želeta si si krasno pohtiščo, dobila si ga; Želeta si krasno pohtiščo, imaš ga. Imeti si hotela razkošno opremil dom, načelje oblike in nčesar ti nisem odkoril. Zahotel se ti je po kočji in komajih, pa sem ti odgovoril: bodi! O tisočerih malenkostih pa sploh ne govorim. Ne računam niti ene kitalske sobe, niti teh dveh tucatov zapastnic. Vsi stroški znašajo štiristotisoč frankov.

— Si preprčan o tem?

— Kakor človek, ki jih je imel, pa jih nima več. — Štiristotisoč frankov. Dobro! Ali ni bilo nekaj centimov več?

— Ne!

— No, torej, dragi moji, če bi ti predložila račun iaz, bi moral gotovo še doplačati.

Vstopila je komornica s čajem na tasi in prekinila ta duo ljubezni, ki ga je Noel opetovanjo po-

armado. V konstrukciji tankov si stojita nasproti dve šoli, podobno kakor v konstrukciji parnikov. Gre za vprašanje, ali naj ima prednost oklep ali hitrost. Čim močnejši je oklep, tem manjša je hitrost in tem manjši je akcijski radius vege tanka. Ni dvoma, da je v vojni, kjer ne bo močnih poljskih utrdov, boljši hitreji tank in tanjsim oklepom. Kjer se bo pa treba boriti proti organizirani obrambi in močnim utrdbam, bodo potrebni tanki z debelimi oklepimi, čeprav počasnejši.

Čim težki tanki prodrijo pas organizirane obrambe, se potemo skozi to odprtine lahki tanki in zasedajo sovražnika, dokler ne naleže na nove utrdbe ali dokler jih ne napadejo sovražni tanki. Čim pa naletijo lahki tanki na utrdbe, počakajo na težke, da jim zopet ugledijo pot. Če se odloči sovražnik za protinapad na lahke tanke z večjim številom lahkih tankov, resi le te njihova hitrost. Umaknejo se pod zaščito težkih tankov, kakor lahke krizanke na morju pod zaščito bojnih ladij. Kjer ni bojnih ladij se morajo skrity krizanke v pristanišču. Kjer ne bo težkih tankov, bodo morali lahki pred premičjo iskati zaščite v utrdbah. Zato je treba prilagoditi moderne utrdbe taktičnim zahtevam voja s tanki tako v defensivnem kakor v ofenzivnem pogledu.

Od modernega tanka se zahteva v konstrukтивnem pogledu mnogo. Njegov oklep bodi čim modernejši, pri tem pa tudi hitrost čim večja, akcijski radius čim daljši, tank naj se premika brez rotora, plini ga ne smejo ovirati, popravlja naj se lahko in izdeluje lahko v velikih serijskih. V gradnji tankov zavzema nedvomno prvo mesto Anglia, zlasti slovenske angleške tvornice Vickers-Armstrong Ltd. Vickers gradi zlasti izborne srednje tanke s precej močnim oklepom (2.5 cm) in s hitrostjo 35 do 50 km na uro, dobro oborožene in izredno stabilne. Ti tanki lahko precizno streljajo tudi med najhitrejšo vojaščino. Kolesje Vickersovega tanka MK II je tako dobro, da ga rabijo pri mehaniziranih topovih; to so topovi na motoriziranih letalih. Vickersov srednji tank 16 ton iz leta 1929 ima akcijski radius 185 km, top 47 mm, 4 strojnice, 180 topovskih nabrojev, 14.000 nabrojev za strojnico, podira drevesa s premerom 40 cm, pliese po klancu 45 stopinj, prodre 35 cm debel zid, ne ovira ga 1.20 globoka voda, vozi lahko v polni hitrosti čez 2.45 m široke jarke in 1 m visoke stene. Po nemških poročilih je dobrja Francija leta 1930 bojne tanke 27 ton toda samo hitrostjo 28 km na uro. Njihov oklep 3.5 cm ključuje manjšim topovom. Tak tank ima en top kalibra 75 mm, en top kalibra 37 mm in dve strojnice. V Angliji so imeli pred 10 leti 46 ton s hitrostjo 32 km z oklepom 2.5 cm, akcijskim radiusom 320 km in posekado 10 mož.

Nemci trdijo, da so zgradili Francozi leta 1930 100 tonski tank z oklepom 3 do 5.5 cm, s hitrostjo 22 km na uro, akcijskim radijusom 120 km, z eno havbicijo 15.5 cm, z dve mašinkami topovoma 7.5 cm, eno havbicijo 10.5 cm in 11 strojnicami. To je potujoča trdnjava z motorji 2.400 HP. Vozi lahko čez 6.3 m široke prekope in 3.5 m globoko vodo, prodre pa 1.4 m debel zid. Ta tank prenese 3 do 5 granat kalibra 7.5 cm iz neposredne bližine. Angleži ne grade polnopravočne trdnjave.

Zdaj skušajo opremiti svoje topništvo z motoriziranimi letalami in dosegli so tako uspehe, da vozijo letalo na terenu s hitrostjo 50 km na uro.

Najhitrejšo oklopno vozilo izven ceste je ameriški tank Christie, ki vozi po cesti s hitrostjo 130 km na uro, na terenu pa 65 do 70 km na uro. Ta tank preskakuje v polni hitrosti do 10 m široke prekope. Take tanke rabijo bolj v Rusiji nego v Ameriki sami. V ruski armadi jih imajo vse motorizirane brigade. Okorni tank svelodne vojne spada zdaj že v muzej, moderni tanke je že zdavnaj ahal biti samo pomočnik pehoti, ki je del-

pot skozi pregrade bodeče žice in uničeval gnezda strojnic. V bodoče se bo tank rabil za vse važne vojne operacije, proti sovražnemu topništvu, za paniko v sovražnih stribih, za uničevanje sovražnikovih rezerv itd. S hitrimi tanki zavzema ozemlja bodo zasedale baterije na motoriziranih letalih in pehotna na motornih vozilih. Od tam, kjer bo šlo za odločitev, bo izginila pehota, izginil bo konjan. O zmagovalcu in premagancu bodo odločali motorji na kopnem, na zunili in v zraku. Druge vrste oružja se bodo morale motorju samo podrediti.

pot skozi pregrade bodeče žice in uničeval gnezda strojnic. V bodoče se bo tank rabil za vse važne vojne operacije, proti sovražnemu topništvu, za paniko v sovražnih stribih, za uničevanje sovražnikovih rezerv itd. S hitrimi tanki zavzema ozemlja bodo zasedale baterije na motoriziranih letalih in pehotna na motornih vozilih. Od tam, kjer bo šlo za odločitev, bo izginila pehota, izginil bo konjan. O zmagovalcu in premagancu bodo odločali motorji na kopnem, na zunili in v zraku. Druge vrste oružja se bodo morale motorju samo podrediti.

Kako odnašajo podlane jajca

Znan francoski pisatelj La Fontaine je napisal tudi pravilico o dveh podganih, lisiči in jajcu. V nji pripoveduje, kako sta spravili dve podgani ukradeno jajce na varno v strahu pred lisico. Ena je legla na hrbet in objela jajce z vsemi stirim nožicami, druga pa je po odvilek za rep z jajcem vred, kakor da jo pelje saneh. Na to pravilico so gledali vse naravoslovci doslej kakor na vse druge pravilice, kakor na gole izmisljotino. Zdaj se pa stvar obrača in kaže se zanimiv primer, kako sta privedeli način, kakor ga je opisal La Fontaine. Slika je opremljena z besedilom, ki se glasi v prevodu: Podlane znajo na poseben način spraviti ukradena jajca na varno. Ena leže na hrbet, držec jajce s prednjimi in zadnjimi nogami na trebuhi, druga pa vleče za rep v luknjo.

V tej smeri dr. Gudger ni našel nicesar, pač je pa našel v muzejski knjižnici priznani rokopis iz 13. stoletja z napisom »Manifi al Hajavanc« poslov živali. V tem rokopisu, čigar avtor je Ibn Bahtuš, sta naslikani tudi dve podgani, kako vlečeta jajce na način, kakor ga je opisal La Fontaine. Slika je opremljena z besedilom, ki se glasi v prevodu: Podlane znajo na poseben način spraviti ukradena jajca na varno. Ena leže na hrbet, držec jajce s prednjimi in zadnjimi nogami na trebuhi, druga pa vleče za rep v luknjo.

Ker je znano, da podgane rade kradejo jajca in da se najde lupine večkrat daleč od gnezda ali od shrambe, iz katerih so jih ukradle in ker se ta način prenašanja jajce po podganah v znanosti nikjer ne opisuje, je sel dr. Gudger daje in vprašal o tem v strokovnem listu »Journal

of Mammalogy. In zopet je prišlo predstevanje. Oglašale so se namreč tri priče, ki so dale staremu perzijskemu rokopisu v polni meri prav. V enem takem primeru so spravile v svoj brlog tudi debel krompir. Zadeva je iz naravoslovnega vidiča tako zanimiva, da se nemška revija »Kosmos«, ki v nji poroča o tem Willy Ley, obrača na svoje čitatele s prošnjo, naj ji sporoči, ce jim je znan še kak podoben primer iz življenja podgan.

Sovjetska letala na pariški razstavi

V Parizu bo 13. novembra otvorjena mednarodna letalska razstava, ki se je poleg Francije, Italije, Anglije, Amerike, Poljske, Holandske in Češkoslovaške prvič udeleži tudi Sovjetska Rusija. Sovjetsko razstavo pripravljajo glavna uprava letalske industrije, ravnateljstvo civilnega letalstva ter osrednji sovjetti protiletalske in protiplinske obrambe.

Sovjetska Rusija razstavlja v Parizu svoja letala, modela zrakoplovov, diagrame in fotografije, prikazuje porast sovjetskega letalstva. V Pariz prileti tudi letalo ANT 25, s katerim so preleteli Čkalov, Bajdukov in Beljakov 10.000 km dolgo pot iz Moskve za polarni krog, na bi se spustili na tla, ter letalo ANT 35, ki je preletelo pot iz Moskve v Leningrad in nazaj v 3 urah 38 minutah. S prvim letalom preletelo najbrž v Pariz Čkalov, Bajdukov in Beljakov, drugo pa je pilotiral letalec Grigorov. Poleg tega bo razstavljen najhitrejše sovjetsko letalo, konstruirano po ing. Polikarpovu, lahko sportno letalo NV 2, konstruirano po ing. Nikitinu in brezmotorno letalo »Stahanovets«, ki ga je konstruiral miladi, nadarjeni pionir brezmotornega letanja Jemeljanov. Poseben oddelek bo posvečen poletom Čkalova, poletu Levanevskoga in Levcenča iz Los Angelesa v Moskvo ter rekordnim višinskih poletom Kokkinikova. Poleg tega bo razstavljen najhitrejši sovjetski letalo, konstruirano po ing. Polikarpovu, lahko sportno letalo NV 2, konstruirano po ing. Nikitinu in brezmotorno letalo »Stahanovets«, ki ga je konstruiral miladi, nadarjeni pionir brezmotornega letanja Jemeljanov. Poseben oddelek bo posvečen poletom Čkalova, poletu Levanevskoga in Levcenča iz Los Angelesa v Moskvo ter rekordnim višinskih poletom Kokkinikova. Poleg tega bo razstavljen najhitrejši sovjetski letalo, konstruirano po ing. Polikarpovu, lahko sportno letalo NV 2, konstruirano po ing. Nikitinu in brezmotorno letalo »Stahanovets«, ki ga je konstruiral miladi, nadarjeni pionir brezmotornega letanja Jemeljanov. Poseben oddelek bo posvečen poletom Čkalova, poletu Levanevskoga in Levcenča iz Los Angelesa v Moskvo ter rekordnim višinskih poletom Kokkinikova.

Angina — Vse kaže, da imam angino. Strašno me boli v grlu. — Da, poznam to. Jaz sem imel isto v križu.

Njen advokat, kakor ga je imenovala, je ni bil v začetku posebno zoperen. Čez nekaj mesecov se ga je načelnila.

Zamerjala mu je njegove nežne in uglašene manire, njegov nastop, njegovo visoko letelo vedenje in prezir, ki ga je težko skrival do vsega nizkomotoga v podlega, zlasti pa njegovo veliko potprelivost, ki je ni bilo mogoče spraviti iz tira. Najbolji se je je upiral, da bi bil Šalijev in pa da je ni nikoli hotel spremljati v lokale, kjer vlada veselje brez predskodov. Da bi se razvedrla, je začela razmetavati denari in sicer tem boti, čim večje so bile njene zahteve. In čim bolj so ljubčekove žive naraščale, tem zoperneši je bil.

Napravila je iz njega enega najmenščih možnih ravnala je z njim kakor s psom. Divja Noelova stras je je puščala ledene hladno. Misila je, da je zelo bogat in kar je bilo čudno, kljub svoji veliki počasnosti se je prav zmenila za denar. Noel bi jo bil morda dobil z bratstvo brezobzirnostjo, da bi jih jasno predložil svoji položaj. Izgubil bi jo je s svojo občutljivostjo, ker bi im hotel povedati, koliko žrtev doprinaš za njo.

KER DOBITE VSAKEGA DESETEGA ZASTONJ, O CEMER NE NATANČEJO INFORMIRATEV V TRGOVINI DAMSKIE KONFERCIJE PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TEZ 5.

**Najbolj se boste očuvali
prehlada**

**če si
nabavite**

STRIC TIVAR

